

Mattheüs 6: 1-4

In Mattheüs 6 behandelt de Here Jezus drie verschillende onderwerpen. Hij heeft het over het geven van aalmoezen, het bidden en het vasten. Bij alle drie de onderwerpen vertelt Jezus dat het de bedoeling is dat we deze dingen in het verborgene doen. We geven in het verborgene, we bidden in het verborgene en we vasten in het verborgene. Wat in het verborgene gedaan wordt, wordt door God in het openbaar vergolden. Kijk maar mee. (6:4, 6:6, 6:18).

Toch lijkt hier hoofdstuk 6 wel een klein beetje in tegenspraak met hoofdstuk 5. Want daar hebben we juist gelezen dat we een licht zijn. Het licht mag niet onder de korenmaat worden gezet, maar op de standaard, zodat iedereen je goede werken kan zien. Dus niet in het verborgene.....en nu worden we juist opgeroepen om onze werken niet zichtbaar te maken.

Het lijkt in tegenspraak, toch geloof ik niet dat dit zo is. In het 5e hoofdstuk gaat het over wát we moeten doen en in het 6e hoofdstuk gaat het over hoè we de dingen moeten doen. Het is uiteraard goed dat we geven, bidden en vasten, maar je kunt het zo makkelijk doen uit verkeerde motieven.

Het 1e vers van hoofdstuk 6 staat niet in alle oude handschriften van de bijbel zijn gevonden hetzelfde. Vandaar ook dat de NBG vertaling het anders heeft vertaald dan de HSV vertaling. De NBG heeft:

ziet toe, dat jij uw gerechtigheid niet doet voor de mensen.... En de HSV heeft:
wees op uw hoede dat u uw liefdegave niet geeft in tegenwoordigheid van de mensen.

Wat er oorspronkelijk door Jezus is gezegd en door Matteüs is opgeschreven valt niet met zekerheid te zeggen. Als er 'gerechtigheid' gestaan heeft dan zou je het als een soort inleidende zin kunnen zien op zowel het geven, het bidden als het vasten. Voor alle drie geldt dat het daden van gerechtigheid zijn.

Als er 'liefdegaven (lett. Aalmoezen)' heeft gestaan dan slaat deze zin alleen op de eerste alinea, waar het over het geven van liefdegaven gaat. Beide vertalingen zijn mogelijk. Er verandert ook niet heel veel aan, want bij de behandeling van alle drie de onderwerpen, staat het voor de mensen geven, bidden en vasten tegenover in het verborgene, voor God geven, bidden vasten.

Hoe moeten we dat nu opvatten? Het laten schijnen van ons licht in het openbaar, zodat de mensen het zien, en het in het verborgene geven, bidden en vasten, zodat de mensen het niet zien?

Het grote verschil zit in de vraag voor wie je het doet. Zodra je geeft om gezien te worden dan gaat het om je eigen eer. Je voelt wel aan dat dit zelfs op een heel vrome manier kan. Je wilt niet alleen graag dat de mensen zien hoeveel je in de collectezak doet, maar zelfs dat de mensen zien hoeveel jij voor Gods zaak overhebt en dat mensen daardoor onder de indruk komen van jouw vroomheid. Je kunt dan al heel snel van jezelf denken dat mensen je wel een heel goed christen zullen vinden. Je kunt zelfs denken dat God wel heel erg tevreden over je zal zijn omdat je zoveel geeft voor het goede doel.

Het verschil zit hem dus in de vraag voor wie je het doet. Wie het licht van het Evangelie laat schijnen in de wereld, doet dat niet om zelf in de picture te komen, maar om de Here Jezus in de picture te zetten. Het is namelijk het verlangen van de Here Jezus dat de hele wereld gaat ontdekken wie Hij is. Het gaat om Hem, om Zijn boodschap. En niet om de boodschapper. Ook hier geldt dus de zelfde valkuil. Je kunt evangeliseren en getuigen zodat je geloofsgenoten van jou onder de indruk komen. Hij of zij is pas echt een goed christen, die praat met iedereen over het Evangelie. Het is natuurlijk niet slecht dat mensen positief over je praten, maar het is wel fout als het je doel is dat mensen van jouw manier van getuigen onder de indruk komen. ook dan heb je je loon al!

En dat geldt dus ook voor ons geven. Wie geld geeft voor een goed doel doet dat ook voor Hem. En dan is het ook genoeg dat Hij er vanaf weet. Hij zal het belonen. Wie eer van mensen zoekt, zoekt eigen eer en heeft zijn loon al. Zo doen de huichelaars. Van het Griekse woord dat daar gebruikt wordt komt ons woordje 'hypocriet' vandaan. Het betekende toen zoiets als toneelspeler. Iemand die een rol speelt achter een masker. Later is dit woord meer in figuurlijke zin in gebruik geraakt, voor mensen die doen alsof. Mensen die zich vroom voordoen vanuit oneigenlijke motieven. Dat kennen we in het Nederlands ook. Een toneelspeler die bij het toneel werkt is niets mis bij. Maar als we iemand voor een toneelspeler uitmaken dan is dat niet bepaald een compliment.

Volgens de Here Jezus komen de huichelaars vooral in de synagogen en op de straten. In de synagogen en in de tempel staan offerbussen die wel bazuinen werden genoemd. Dat was vanwege hun vorm. Die bussen waren van boven smaller dan van onderen, dat was om diefstal tegen te gaan. Deze offerbussen kenden verschillende bestemmingen, net als onze collecte-inzameling. De huichelaars maakten er blijkbaar een show van als ze hun grote geldbedragen in de bus lieten vallen. In de straatjes van Jeruzalem woonden de arme mensen. Mogelijk dat de huichelaars zich als een soort weldoener in deze straatjes begaven en hun giften voor iedereen zichtbaar uitdeelden. Op die manier werden hun grote giften voor hun uit gebazuind. Jezus stelt daar tegenover dat de linkerhand niet hoeft te weten wat de rechterhand doet. Dit is uiteraard figuurlijk gesproken. Want je hand weet helemaal niets. Het gaat er over dat we onze giften en gaven niet voor ons uit bazuinen om waardering van mensen te krijgen.

De praktijk die we vroeger kenden, dat de rijken de mooiste plek in de kerk konden kopen en dat de armen moesten staan, lijkt me in strijd met de woorden van Jezus. Ook als er acties gehouden worden, waarbij de bedragen die bepaalde sponsors geven worden gepubliceerd komen wel heel dicht bij deze waarschuwing uit de Bergrede.

Het is genoeg als God het ziet. Hij weet ook vanuit welke hartgesteldheid je de gift hebt gegeven. Uiteindelijk gaat het allemaal om Zijn eer. Als we licht van de wereld zijn en wel gezien worden, dan gaat het om Gods eer.

Als we in het verborgene geven om de armen of een ander goed doel te ondersteunen dan gaat het ook om Gods eer.

Meer is niet nodig. Bij alles wat we doen mogen we ons steeds die vraag stellen: waarom doe ik dit.....doe ik het voor mezelf.....of is het me echt om de eer van m'n Hemelse Vader te doen? Dat is de vraag die we vandaag vanuit dit tekstgedeelte meekrijgen?

AMEN